

то напрімъръ въ юлій 1674 г., когато въ армията му върлувалъ силенъ поносъ), той съ всички сили се трудилъ да взема всички необходими мърки и сръдства, посѣщавалъ болнитѣ и раненитѣ войници, утѣшавалъ ги и ги насърчавалъ съ съчувственни думи, давалъ имъ пари, а ако такива нѣмалъ у себѣ си, заемалъ отъ нѣкой генералъ или офицеръ, който се случи при него. За това пѣкъ и войницитѣ го наричали не иначе, освѣнъ *баща*, обичали го и го обожавали до безумие, знаели, че той билъ скѣпъ за тѣхнитѣ лишения, трудове и кръвъ, но щедъръ въ грижитѣ си за тѣхъ: »ний нѣма за какво да се грижимъ« — казвали тѣ помежду си — »до като баща ни е живъ и здравъ«. Грижата му за тѣхъ идвала до тамъ, че еднѣжъ въ 1674 година, слѣдъ единъ дълъгъ прѣходъ въ горѣщо време, той не искалъ да ги пусне да минатъ въ бродъ прѣзъ Неккаръ, като се боялъ, да не би тѣ да истинатъ и се поболѣятъ, при всичко, че спорѣдъ обстоятелствата, таквъ единъ прѣходъ билъ много нуженъ. За туй пѣкъ не рѣдко му се случвало неволно да слуша добри отзиви отъ войницитѣ за него, както напрімъръ прѣзъ една нощъ, като минавалъ прѣзъ лагера, чулъ, че въ една палатка младитѣ войници, се оплаквали за уморителния прѣходъ, който били извършили, но тѣ били прѣкъснати отъ единъ старъ раненъ войникъ, който имъ казалъ: »вий не познавате нашия старецъ-баща, който сигурно не щеше да ни измжчва, ако да нѣмаше прѣдъ видъ нѣщо важно, което ний не можемъ да знаемъ.«

По отношение къмъ офицеритѣ и генералитѣ си Тюреннъ билъ тѣй сжщо много внимателенъ и грижливъ. Ако между офицеритѣ произлизало нѣкое незадоволствие за туй, че не сж получили заплата или чувству-

вали недостатъкъ въ пари, той помагалъ отъ своитѣ сръдства на тѣзи, които имали нужда, но по най деликатенъ и неоскѣрбителенъ за тѣхъ начинъ. Тѣй еднѣжъ въ 1674 г. той видялъ единъ офицеръ отъ милицията (*arriere-ban*), който билъ извънрѣдно усърденъ къмъ службата, но ималъ много мършавъ конь. Той го повикалъ при себѣ си и му прѣдложилъ да си размѣнятъ конетѣ, подъ прѣдлогъ, че ужъ обичалъ да ѣзди кротки коне. Тѣзи и много други подобни на тѣзи черти свидѣлствуватъ, че дълбоката привързанность, която имали къмъ Тюренна всички, които го окръжавали и познавали, както и неговитѣ подчинени, проистичала исклучително отъ личнитѣ високи качества, които имали извънрѣдно влияние върху всички и служили като най силна пружина за дѣйствие върху тѣхъ.

Въ частния му животъ и обикновеннитѣ навици се забѣлѣзва, че той прѣдпочиталъ уединението, тѣсния кръгъ отъ избрани приятели и познати, бесѣдата съ умни хора и четението на сериозни, научни съчинения, отколкото шумно многобройно общество. Той рѣдко напушалъ уединението си, освѣнъ когато трѣбвало да отиде по работа у краля. Въ компания съ приятелитѣ си той обичалъ веселитѣ остроти и шеги и вземалъ лично участие въ тѣхъ. Вънъ отъ дома си той се обличалъ толкова скромно, че по облѣклото му никой не подозиралъ великия Тюреннъ и понѣкога произлизали доста странни случаи, отъ които той всѣкога излизалъ добродушно и снисходително. Тѣй една нощъ въ Парижъ единъ крадецъ спрѣлъ колата му и искалъ да му вземе златния пръстенъ, който му билъ даденъ за спомѣнъ и който той много цѣнилъ. Крадеца се съгласилъ да му го остави, съ условие Тюреннъ да му заплати за него 100 луидора. Като нѣ-